

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610-
Konu : Soru Önergeleri

2883

24 Haziran 2013
.../.../2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/05/2013 tarih ve 124398 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Gaziantep Milletvekili Edip Semih YALÇIN'a ait 7/23087, İstanbul Milletvekili Durmuşali TORLAK'a ait 7/23088, Afyonkarahisar Milletvekili Kemalettin YILMAZ'a ait 7/23089, Iğdır Milletvekili Pervin BULDAN'a ait 7/23090, Batman Milletvekili Ayla AKAT ATA'ya ait 7/23091, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/23092, 7/23093, 7/23094, 7/23095 ve 7/23101, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin TANRIKULU'na ait 7/23096 ve 7/23102, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın TÜRELİ'ye ait 7/23097, Diyarbakır Milletvekili Altan TAN'a ait 7/23098 ve 7/23099, Konya Milletvekili Atilla KART'a ait 7/23100 ve Giresun Milletvekili Selahattin KARAAHMETOĞLU'na ait 7/23256 esas no'lu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-7/23087, 7/23088, 7/23089, 7/23090,
7/23091, 7/23092, 7/23093, 7/23094,
7/23095, 7/23101, 7/23096, 7/23102,
7/23097, 7/23098, 7/23099, 7/23100,
7/23256 (30 sayfa)

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Selahattin KARAAHMETOĞLU
Giresun Milletvekili
Esas No : 7/23256

Gıda ve beslenme konusu, kamu sağlığını ilgilendiren önemli konuların başında gelmektedir. Ülkemizde bu hususta büyük eksiklikler bulunduğunu, ancak konunun takipçisi yazılı ve görsel medya vasıtasıyla öğrenmekteyiz. Gıda terörü yaratan, halkımızın sağlığını tehdit eden ürün ve üretim biçimlerini sürdüren firmaların Bakanlığınız tarafından da teşhir edilerek cezalandırıldığı bilinmektedir. Bu yöntem elbette ki olumlu neticeler vermektedir. Fakat diğer birçok hususta yetersiz kalınmakta ya da denetimler eksik yapılmaktadır. Çünkü her gün gıda terörüne ilişkin yeni rezaletler gün yüzüne çıkmaktadır. Konunun uzmanlarının da hemfikir olduğu nokta halk sağlığının halâ ve ciddi bir şekilde tehdit altında olduğudur. Bu hususlarda:

SORU 1) 5996 Sayılı “Veteriner Hizmetleri Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu” ile kurulu gücü veya çalışan sayısı belirli bir büyüklüğün altında kalan gıda işletmelerinde gıda mühendisi istihdamı zorunluluğu ortadan kalkmıştır. Şu anda gıda mühendisi çalıştırma zorunluluğu bulunmayan işyeri sayısı, var olan tüm gıda işletmelerinin yüzde 80'ine yakındır. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı kuruluşlar tarafından verilen gıda güvenliği eğitimi ve sertifikası alanlara gıda denetimi yetkisi verilmektedir. Birkaç haftalık bir kursla gıda güvenliği ve denetiminin sağlanması sizce mümkün müdür?

SORU 2) Bu eğitim, hangi eğitim seviyesi ve hangi bölüm mezunu kişilere verilmektedir? Bu kursun verilme gerekçesi nedir? Bu alanda istihdam edilebilecek fakülte mezunlarının, eğitim düzeyinin yahut aldıkları eğitimin içeriğinin, uygun olmadığı mı düşünülmektedir? Bu eğitimi almış Gıda Mühendisi gençlerin, ayrıca bir eğitim ve sertifika programına gerek duyulmadan, kamuda ihtiyaç duyulan birimlerde istihdamı gıda denetmeni ihtiyacını karşılamayacak mıdır?

SORU 3) Gıda mühendislerinin, gıda terörünün çözümü noktasında sahada olmaları bir ihtiyaç gibi görünmemekte midir? Yoksa Bakanlığınız ‘gıda güvenliği’ konusunda bir sıkıntı olmadığını mı düşünmektedir?

SORU 4) Ülkemizde gıda denetimi kapsamına dâhil işletme sayısı kaçtır? Bu işletmelerin hepsinin denetimi yapılabilen midir? Son bir yıl içinde denetimi hiç yapılmamış küçük ya da büyük ölçekli işletme sayısı kaçtır? Yapılan gıda denetimleri hangi meslek mensuplarınca yapılmıştır? Kaç, gıda teknolojisi, güvenliği, hijyeni konusunda eğitim almış mühendistir?

SORU 5) Yapılan gıda denetimlerinin, hangi işletme ile ilgili olarak, hangi süre zarfında ne kadar yapıldığı hususunda tüketicinin bilgi sahibi olması mümkün değil midir?

SORU 6) 5996 sayılı kanun sonrasında gıda üretiminin yaklaşık yüzde 80'ini yapan küçük işletmelerin denetimi eksiksiz yapılabilen midir? Bu şekilde hangi sayıda işletme, kaç denetmen tarafından kontrol edilmektedir? Sınırlı sayıda denetmenle bu işletmelerin denetimi nasıl yapılmaktadır?

10 4 2

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SORU 7) Denetimi yapılan işletmelerin önceden haberdar edilerek, bilgileri dâhilinde denetlendikleri doğru mudur? Doğru ise, bu şekilde yapılan denetimlerin yeterli ve başarılı olması mümkün müdür?

SORU 8) Bakanlığınız, yaptığı gıda denetimleri sonucunda halk sağlığına zararlı üretim yapan işletmeleri teşhir etmektedir. Bu şekilde teşhir edilerek, para cezası ve diğer yaptırımlara maruz kalan işletmelerin, faaliyetlerine aynı şekilde devam etme oranı nedir? Teşhir edilen, para cezası alan bu işletmelerden kapısına kilit vuran olmuş mudur? Cezayı ödeyen firmaların uygun koşullarda üretime geçmek yerine, aynı olumsuz koşullarda üretime devam edip etmediklerinin takibi nasıl yapılmaktadır? Cezayı öderim, bildiğim şekilde devam ederim anlayışı mı söz konusudur? Bu firmaların rutin denetimleri dışında takibi yapılmakta mıdır ve nasıl yapılmaktadır? Teşhir ve para cezası sağlıksız koşullarda üretimin önlenmesi konusunda yeterli olmakta mıdır?

SORU 9) Bakanlığınız ve diğer kamu kurumlarında gıda denetiminden sorumlu personel sayısı ve mesleklere dağılımı ne şekildedir? Gıda denetmenlerinin kaç Gıda Mühendisliği eğitimi almış fakülte mezunudur?

SORU 10) Gıda Mühendisi ataması yapılacağına ilişkin açıklamanız sonrasında, yüzde 2'lik bir kontenjan dâhilinde bir atama gerçekleştirmeniz haksızlık değil midir? Kurumunuz bünyesine en son ataması yapılmış Gıda Mühendisinin, kaç KPSS puanıyla atandığını söyler misiniz? Her yıl katlanarak artan mezun, işsiz Gıda Mühendisi ile kamuya atanma oranındaki uçurum, gıda denetimlerine en çok ihtiyaç duyulan bu zamanda bir çelişki ifade etmekte değil midir? Bakanlığınızın, Gıda Mühendisi ihtiyacı bu kadar mıdır?

SORU 11) Devletin daha fazla Gıda Mühendisi istihdam ederek, diğer bakanlıkları da kapsayacak şekilde politikalar üretmesi artık zorunlu hâle gelmemiş midir?

SORU 12) Gıda denetiminin kamu kurumları ve olanakları ile devletin gözetimi altında yapılması sizce de önemli değil midir? Gıda denetimlerinin özel denetim şirketleri vasıtasıyla yürütülmesi ve özelleştirme sürecine sokulması söz konusu mudur?

SORU 13) Ülkemizin gıda güvenliği konusunda bir politikasının olmayışını nasıl izah edebilirsiniz?

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13) Önergede bahsedildiği şekilde, Ülkemizde bir gıda terörü olduğu ve gıda güvenliği politikası olmadığı yönündeki iddialar gerçeği yansıtmamaktadır.

Bakanlığımızca insan gıdası ve insan gıdası ile temas eden madde ve malzemelerin üretiminin AB standartlarında yapılmasına büyük önem verilmekte ve AB ile uyum esasına dayalı olarak mevzuatta düzenlemeler yapılmaktadır. Bu bağlamda, gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelere ilişkin düzenlemeler ve gıda üretim ve satış yerlerindeki resmî kontroller, AB gıda mevzuatına uyumlu hazırlanan ve 13.12.2010 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu ve buna bağlı mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu'nun yayımı ile birlikte Bakanlığımızca gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzeme üreten işletmelere "Üretim İzni Belgesi" düzenleme işlemleri sona erdirilmiş olup, işletmeler faaliyet konularına göre "kayıtlı" veya

(Handwritten signature)

T.C.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

“onaylı” işletmeler olarak işlem görmektedir. Bu işlemlerin nasıl yürütüleceği 17.12.2011 tarih ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik’te belirlenmiştir. Bakanlığımız Gıda Güvenliği Bilgi Sistemi (GGBS)’nde yer alan verilere göre, 28 Mayıs 2013 tarihi itibarıyla toplam 487.439 onaylı veya kayıtlı gıda üretim ve satış işletmesi bulunmaktadır.

Söz konusu Kanun’a göre, gıda işletmeleri faaliyete geçmeden önce Bakanlığımıza onay veya kayıt işlemlerini yaptırmak zorunda olup, onay veya kayıt işlemlerini yaptırmadan faaliyet gösteren gıda işletmelerine 5996 sayılı Kanun’a göre yasal işlem uygulanmaktadır.

Ayrıca; gıda, gıda ile temas eden madde ve malzeme ve yem ile ilgili faaliyet gösteren işletmeciler, kendi faaliyet alanının muhafaza aşaması dâhil faaliyetlerinin her aşamasında 5996 sayılı Kanun’da belirtilen şartları sağlamak ve bunu doğrulamakla yükümlüdür. Gıda ve yem işletmecisi ürettiği, işlediği, ithal ettiği, satışını veya dağıtımını yaptığı bir ürünün gıda ve yem güvenilirliği şartlarına uymadığını değerlendirmesi veya buna ilişkin makul gerekçelerinin olması durumunda, söz konusu ürünün kendi kontrolünden çıktığı aşamadan başlamak üzere, toplanması için gerekli işlemleri derhal başlatmak ve konu ile ilgili olarak Bakanlığımızı bilgilendirmek zorundadır. Gıda ve yem işletmecisi, ürünün toplanması gerektiğinde, toplanma nedeni hakkında tüketiciyi veya kullanıcıyı doğru ve etkin olarak bilgilendirmek ve gerekli hâllerde, insan sağlığını korumaya yönelik alınacak tedbirlerin yeterli olmaması durumunda, tüketiciye veya kullanıcıya ürünün iadesi için çağrıda bulunmak zorundadır. Bu hükümlere uymayanlar hakkında ise 5996 sayılı Kanun gereği gerekli idarî yaptırımlar uygulanmaktadır.

Bu çerçevede, AB ile uyumlu olarak ürün ve işletme riskine dayalı gıda denetim ve kontrol sistemine geçilmiş olup, denetim sıklığı artırılmıştır. Risk esaslı denetim ve kontrollerle, Türk Gıda Kodeksine uygun güvenilir ve hijyenik gıda üretiminin sağlanması yanında gıda işyerlerinin teknik ve hijyenik düzeylerinin de düzeltilmesi hedeflenmektedir. Riske dayalı denetim sıklığı; büyük ya da küçük işletme ayırımı gözetmeksizin gıda maddelerinin risk durumu, önceki kontrollerden edinilen bilgi ve deneyimler, gıda işletmecilerinin uyguladıkları incelemelerin otokontrol sonuçları, işletmenin hijyen yönetimi gibi kriterlere göre değişen zaman aralıklarında belirlenmekte ve kontroller bu sıklık doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, yıllık denetim programlarının hâricinde; şüphe, şikâyet, ihbar, inceleme, izlenebilirliğin sağlanması, izleme, gözetim ve tetkik amaçları ile birlikte BİMER ve ALO GIDA 174 kapsamında şikâyet edilen ürün ve firmalara yönelik resmî kontrol faaliyetlerini yürütmektedir. Denetimler sırasında, son tüketiciye ulaşmadan önce ürünlerden rastgele numune alınarak analiz yapılmaktadır. Uygunsuzluk tespit edilen ürünler ve bu ürünleri üreten ve satan işyerleri hakkında 5996 sayılı Kanun çerçevesinde yasal işlem uygulanarak tespit edilen olumsuzlukların giderilip giderilmediğinin belirlenmesine yönelik takip denetimleri de gerçekleştirilmektedir.

Denetimler sonucu işletmelere uygulanacak olan idarî yaptırımlar, 5996 sayılı Kanun’un 40 ve 41. maddelerinde düzenlenmiştir. Burada belirlenen idarî para cezaları Maliye Bakanlığı’nca her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranı çerçevesinde güncellenmektedir.

5996 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamında yayımlanan “Gıda ve Yemin Resmî Kontrollerine Dair Yönetmelik” gereğince: Yönetmeliğin yayım tarihi olan 17.12.2011 tarihinden sonra olmak kaydıyla, iç hukuk ve uluslararası hukuk ile güvence altına alınan, gizli soruşturma ve sürmekte olan adlî ve idarî işlemler, kişisel bilgiler, meslek sırları, gizli müzakereler, uluslararası ilişkiler ve ulusal savunma ile ilgili bilgiler hariç olmak üzere; laboratuvar sonucuyla taklit veya tağşiş

BZ M

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

yapıldığı kesinleşen gıda ve yem ile kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye düşürecek şekilde bozulmuş, değiştirilmiş gıdaları üreten ve/veya satan firmanın adı, ürün adı, markası, parti ve/veya seri numarasını içeren bilgiler ve yürütülen resmî kontrollere ilişkin istatistikî veriler Bakanlığımızın resmî web sitesi olan www.tarim.gov.tr adresinde yayınlanmakta olup, tüketicilerimiz bu adreste gerekli bilgilere ulaşabilmektedir.

Bakanlığımızca gerek gıda denetçisi gerekse denetim sayısı önemli oranda arttırılmıştır. Türkiye genelinde, 2002 yılında 1.500 denetçi ile 39 Bin denetim yapılmış iken 2012 yılında denetçi sayısı 4.732'ye ve denetim sayısı ise 413 Bine ulaşmıştır. Denetçi ve denetim sayısı her yıl artmaktadır.

Gıda denetimlerinin özel denetim şirketleri vasıtasıyla yürütülmesine ilişkin hususlar, Gıda ve Yemin Resmî Kontrollerine Dair Yönetmeliğin resmî kontrollere ilişkin belirli görevlerin devredilmesi bölümünde belirtilmiştir.

Gıda denetim ve kontrolünde görev alabilecek meslek mensupları, en az lisans düzeyinde eğitim almış olacak şekilde 5996 sayılı Kanun'un EK-2 sayılı listesinde belirlenmiş olup, 2013 yılı Haziran ayı itibarıyla Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatınca yapılan gıda denetim ve kontrol hizmetleri bu listede yer alan meslek mensuplarından 2.287 ziraat mühendisi, 1.552 veteriner hekim, 945 gıda mühendisi, 139 su ürünleri mühendisi, 34 kimya mühendisi, 10 kimyager ve 6 balıkçılık teknolojisi mühendisi olmak üzere toplam 4.973 kontrol görevlisi tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımıza 2003-2013 yılları arasında kadrolu ve sözleşmeli olarak 1.272 gıda mühendisi istihdam edilmiştir. 2013 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu çerçevesinde Bakanlığımıza gıda mühendisi alımı yapılması plânlanmaktadır. Ayrıca, Bakanlığımıza bağlı ve ilgili kuruluşları tarafından da gıda mühendisi alımı yapılmaktadır.

Bakanlığımızca standart bir denetim ve kontrol sisteminin sağlanması amacıyla, gıda ve kontrol hizmetlerinde görev alacak olan personelimize yönelik olarak meslek ayırımı yapılmaksızın kontrol görevlisi kursları düzenlenmektedir. Bu eğitimlerde, denetim ve kontrollerin daha etkin verimli şekilde yapılmasını sağlamak amacıyla genel mevzuat, HACCP, denetim prosedürü, laboratuvar uygulamaları, ürün teknolojisi, denetçi davranışı konularında eğitimler verilmektedir. Bahse konu eğitimler, personelin eğitim düzeyinin arttırılması veya yeterlilik kazandırılması ile ilgili olmayıp, almış olduğu eğitime bağlı olarak sahip oldukları bilgilerin güncellendiği bir hizmet içi programdır.

Belirli bir kapasitenin altında kurulu gücü veya personel sayısı olan işletmelerdeki üretimden işletmecinin kendisi sorumlu olup, işletme sahibi veya çalışanlarına yönelik olarak Bakanlığımızca herhangi bir eğitim düzenlenmesi, sertifika verilmesi ve denetim yetkisi verilmesi söz konusu değildir.

Denetimlerle ilgili gizlilik esasının personel tarafından ihlâl edilmesi hâlinde, gerekli disiplin işlemleri idarî amir tarafından gerçekleştirilmektedir.

(Handwritten signature)